

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1-421-11/04/MB

Warszawa, 9 kwietnia 2004 r.

DECYZJA Nr DOK - 27/04

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek BOT Górnictwo i Energetyka S.A. w organizacji z siedzibą w Łodzi, **wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez BOT Górnictwo i Energetyka S.A. kontroli nad:

1. Elektrownią „Bełchatów” S.A. z siedzibą w Rogowcu,
2. Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. z siedzibą w Rogowcu,
3. Elektrownią „Opole” S.A. z siedzibą w Brzeziach k/Opola,
4. Elektrownią Turów S.A. z siedzibą w Bogatyni oraz
5. Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A. z siedzibą w Bogatyni,

poprzez nabycie większościowych pakietów akcji ww. spółek.

UZASADNIENIE

W dniu 29 marca 2004 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie koncentracji, polegającej na przejęciu bezpośredniej kontroli przez BOT Górnictwo i Energetyka S.A., nad:

1. Elektrownią „Bełchatów” S.A.,
2. Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A.,
3. Elektrownią „Opole” S.A.,
4. Elektrownią Turów S.A.,
5. Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A.

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku

obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą antymonopolową”,

- przejęcie kontroli nad innym przedsiębiorcą jest jedną z form koncentracji, określoną w art. 12 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzonerycyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej także organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił wnioskodawców pismem z dnia 1 kwietnia 2004 r.

Przedmiotowe zgłoszenie zostało wystosowane do Urzędu w dniu 29 marca 2004 r. Biorąc pod uwagę fakt, iż organ antymonopolowy wydał zgodę na utworzenie spółki BOT Górnictwo i Energetyka S.A. w dniu 25 marca 2004 r. - bez której to zgody spółka ta nie mogłaby wystąpić ze zgłoszeniem niniejszej koncentracji - należy uznać, że określony w art. 94 ust. 4 ustawy antymonopolowej termin 7 dni na zgłoszenie zamiaru koncentracji, został zachowany.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przyczyny i opis transakcji.

Przedmiotowa koncentracja polega na przejęciu przez BOT Górnictwo i Energetyka S.A. kontroli nad Elektrownią „Bełchatów” S.A., Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownią „Opole” S.A., Elektrownią Turów S.A. oraz Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A.

Koncentracja ta jest drugim z etapów działań, które ostatecznie mają doprowadzić do utworzenia grupy kapitałowej BOT Górnictwo i Energetyka S.A. Pierwszy etap został objęty zgłoszeniem dokonany w dniu 2 marca 2004 r. W dniu 25 marca 2004 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał decyzję nr DOK – 18/04, w której zezwolił Elektrowni „Bełchatów” S.A., Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrowni „Opole” S.A., Elektrownią Turów S.A. oraz Kopalni Węgla Brunatnego „Turów” S.A. na utworzenie spółki BOT Górnictwo i Energetyka S.A.

Przewiduje się, iż po uzyskaniu zgody Prezesa Urzędu, Skarb Państwa nabędzie w drodze umowy darowizny wszystkie akcje w spółce BOT Górnictwo i Energetyka S.A. Następnie, jako jedyny właściciel spółki BOT Górnictwo i Energetyka S.A., wniesie do niej kontrolne pakiety akcji (minimum 80 %) Elektrowni „Bełchatów” S.A., Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrowni „Opole” S.A., Elektrowni Turów S.A. oraz Kopalni Węgla Brunatnego „Turów” S.A. W

efekcie, kontrolę nad tymi spółkami sprawować będzie BOT GiE S.A., jako podmiot zależny od Skarbu Państwa.

Utworzenie BOT GiE S.A. jest elementem rządowego programu dla sektora elektroenergetycznego i znajduje oparcie w dwóch dokumentach, przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 28 stycznia 2003 r., tj.: w „Programie realizacji polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego” - przygotowanym przez Ministerstwo Skarbu Państwa oraz w „Aktualizacji programu wprowadzenia konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce” - przygotowanej przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Program przygotowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa przedstawia harmonogram prywatyzacji przedsiębiorstw sektora elektroenergetycznego. Proces prywatyzacyjny poprzedzony ma być konsolidacją poszczególnych wytwórców i dystrybutorów energii elektrycznej. Z dokumentów rządowych wynika, że utworzenie BOT GiE S.A., kontrolującej ww. spółki:

- będzie gwarantem bezpieczeństwa energetycznego kraju i prawidłowego funkcjonowania rynku;
- umożliwi neutralizację kontraktów długoterminowych zawartych przez elektrownie mające wejść w skład grupy, zwiększając wolumen energii elektrycznej objętej konkurencją, co z kolei powinno skutkować obniżeniem ceny energii elektrycznej ;
- ułatwi skutecznie funkcjonowanie Grupy na zliberalizowanym rynku energii elektrycznej w Polsce;
- poprawi pozycję konkurencyjną podmiotów wchodzących w skład grupy, w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Ponadto, w ocenie wnioskodawcy, koncentracja ma przynieść takie efekty jak: zmniejszenia kosztów operacyjnych, wskutek wykorzystania efektów synergii; poprawy zdolności kredytowej; zmniejszenia kosztów finansowych, wskutek zwiększenia wiarygodności kredytowej; realizacji zadań modernizacyjnych i rozwojowych dzięki zwiększonej zdolności do samofinansowania i zaciągania zobowiązań.

Uczestnicy koncentracji:

I. BOT Górnictwo i Energetyka S.A. w organizacji – aktywny uczestnik koncentracji – spółka, która będzie koordynować działalność Grupy BOT w zakresie zarządzania obrotem energią elektryczną, finansami, dostawami, optymalizacją inwestycji oraz wdrażaniem systemów komunikacji. W chwili obecnej spółka nie rozpoczęła jeszcze działalności.

II. Elektrownia „Bełchatów” S.A. – pasywny uczestnik koncentracji - jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto, spółka ta wytwarza i dostarcza również gaz, parę wodną i

gorącą wodę. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej Elektrowni „Bełchatów” wyniósł .....tyś zł.

Elektrownia „Bełchatów” S.A. kontroluje następujące spółki:

- Elbis sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu,
- Elbest sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MegaMed” sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie.

W każdej z ww. spółek Elektrownia „Bełchatów” S.A. posiada 100 % udziałów.

III. Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. – pasywny uczestnik koncentracji - jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest górnictwo i wzbogacanie węgla brunatnego. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej KWB „Bełchatów” wyniósł .....tyś zł.

KWB „Bełchatów” kontroluje następujące spółki:

- TG Bewa sp. z o.o. z siedzibą w Kleszczowie,
- Ramb sp. z o.o. z siedzibą w Kleszczowie,
- Sport Hotel sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie,
- DW Bełchatów sp. z o.o. z siedzibą w Szklarskiej Porębie,
- GKS Bełchatów S.A. z siedzibą w Bełchatowie,
- Betrans sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie.

W każdej z ww. spółek KBW „Bełchatów” posiada 100 % udziałów.

IV. Elektrownia „Opole” S.A. – pasywny uczestnik koncentracji - jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto spółka ta wytwarza i dostarcza również gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej Elektrowni „Opole” wyniósł .....tyś zł.

Elektrownia „Opole” S.A. kontroluje spółkę Zakład Usług Profilaktyczno-Leczniczych „Megavita” sp. z o.o. z siedzibą w Brzeziach, w której posiada .... udziałów. W spółce EPO sp. z o.o. z siedzibą w Opolu posiada .... % udziałów.

V. Elektrownia Turów S.A. – pasywny uczestnik koncentracji - jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto spółka ta wytwarza i dostarcza gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2002 r. obrót Elektrowni Turów S.A. wyniósł .....tyś zł.

Elektrownia Turów kontroluje następujące spółki:

- Przychodnia Lekarska „Eltur-Zdrowie” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Transportowe „Eltur-Trans” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Sorbentów i Rekultywacji „Eltur-Wapore” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Eltur-Global” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo – Usługowo - Produkcyjne „Eltur-Serwis” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni oraz
- Elektrownia Turów B.V. z siedzibą w Amsterdamie (Holandia).

W każdej z ww. spółek Elektrownia Turów S.A. posiada ..... udziałów.

VI. Kopalnia Węgla Brunatnego „Turów” S.A. – pasywny uczestnik koncentracji - jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest górnictwo i wzbogacanie węgla brunatnego. W 2003 r. obrót grupy kapitałowej KWB Turów wyniósł .....tyś zł.

KWB „Turów” S.A. posiada ..... udziałów w spółce Przychodnia Lekarska „Tur-Med” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ:

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. z 2002 r. Nr 37 poz. 334), organ antymonopolowy uznał, iż w przedmiotowej sprawie występują dwa rynki produktowi, na które koncentracja wywiera wpływ, a mianowicie:

- rynek energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych,
- rynek wydobywania i sprzedaży węgla brunatnego.

a) w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w ***układzie horyzontalnym***, jest rynek energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych.

Trzy spośród przedsiębiorców, nad którymi przejmowana jest kontrola, tj. Elektrownia „Bełchatów”, Elektrownia „Opole”, Elektrownia Turów, działają na rynku energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych, obejmujących rezerwę i pozostałe usługi systemowe niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

W aspekcie geograficznym, rynek energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych obejmuje terytorium Polski. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż pomimo faktycznego występowania w niewielkim stopniu importu energii elektrycznej do Polski, istnieją zarówno istotne ograniczenia natury technicznej w przesyłaniu energii elektrycznej z innych krajów do Polski (wielkość przesyłu energii jest ograniczona możliwościami sieci przesyłowej), jak również ograniczenia natury prawnej (ograniczenia stosowania TPA w stosunku do podmiotów zagranicznych).

Przewiduje się, że po wejściu Polski do Unii Europejskiej nastąpi zwiększenie importu energii elektrycznej, w wyniku rozszerzenia zasady TPA również na energię sprowadzaną z zagranicy oraz zwiększenie liczby podmiotów prowadzących obrót polską energią w ramach wymiany międzynarodowej oraz rozbudowy połączeń transgranicznych.

Rynek energii elektrycznej składa się z dwóch poziomów. Pierwszy poziom stanowi rynek hurtowy, w którym uczestniczą producenci energii elektrycznej i nabywcy hurtowi. Drugim poziomem jest rynek detaliczny, gdzie dostawcy oferują odbiorcom dostawę energii, konkurując ze sobą ceną, warunkami dostawy oraz usługami dodatkowymi. Na rynku hurtowym energii elektrycznej działają następujące podmioty:

- wytwórcy energii elektrycznej, jako sprzedawcy energii elektrycznej i systemowych usług regulacyjnych,
- spółki dystrybucyjne, jako nabywcy energii elektrycznej,
- wielcy odbiorcy, jako nabywcy energii elektrycznej,
- przedsiębiorstwa obrotu energią elektryczną, jako pośrednicy w handlu energią,
- giełda energii, na której są prowadzone transakcje bieżące oraz działa rynek terminowy,
- Operator Systemu Przesyłowego, którego zadaniem jest zbilansowanie rynku energii elektrycznej oraz zapewnienie niezawodnego działania sieci przesyłowej,
- operatorzy handlowo-techniczni, tworzący zbilansowane grafiki obciążeń na podstawie zgłoszonych do nich kontraktów.

Na rynku hurtowym mogą uczestniczyć również i bezpośredni nabywcy, jednak koszt uczestnictwa, problem bilansowania dostaw, konieczność posiadania systemów telekomunikacyjnych i komputerowych oraz koszty osobowe skutecznie ograniczają to uczestnictwo do bardzo dużych odbiorców.

Przedmiotem obrotu na rynku energii elektrycznej jest energia elektryczna oraz regulacyjne usługi systemowe. Obrót energią elektryczną na rynku energii elektrycznej odbywa się poprzez:

- kontrakty bilateralne tj. dobrowolnie zawierane stosunki handlowe,
- giełdę energii elektrycznej,
- rynek bilansujący.

W roku 2002 wartość rynku energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych w Polsce wynosiła przeszło 21.278 mln zł. O wielkości rynku energii elektrycznej decydowała energia elektryczna, która stanowi prawie 95 % łącznych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych. W latach 1999-2002 nastąpił wzrost znaczenia usług systemowych, których udział w rynku zwiększył się z 3,12 % w 1999 roku do 5,02 % w 2002 r. O wzroście udziału usług systemowych zadecydowały działania, mające na celu poprawę niezawodności działania systemu elektroenergetycznego.

Po przeprowadzeniu procesu koncentracji, Grupa BOT będzie największym podmiotem działającym na krajowym rynku energii elektrycznej i regulacyjnych usług

systemowych. Pod względem wartości, udział grupy w rynku obejmującym energię elektryczną oraz regulacyjne usługi systemowe w 2002 r. wynosił ..... Podobne znaczenie Grupa BOT odgrywa w zakresie sprzedaży energii elektrycznej, gdzie jej udział wynosi .....%, natomiast w przypadku regulacyjnych usług systemowych jej udział wyniósł .....%. W latach 2000-2002, udział Elektrowni „Bełchatów”, „Opole” i Turów w wartości rynku energii i regulacyjnych usług systemowych zwiększył się nieznacznie z .... % do .... %. Zdecydował o tym wzrost udziału przedsiębiorstw Grupy BOT w rynku usług systemowych z .....% do .....%.

Od dnia 1 lipca 2001 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwolnił przedsiębiorstwa posiadające koncesję na wytwarzanie lub obrót energią elektryczną z obowiązku zatwierdzania taryf, uznając, że rynek na którym działają te przedsiębiorstwa jest rynkiem konkurencyjnym. Na rynku energii elektrycznej Grupa BOT będzie poddana konkurencji, głównie ze strony elektrowni i elektrociepłowni zawodowych. Największymi konkurentami Grupy BOT na rynku energii elektrycznej są Południowy Koncern Energetyczny S.A. oraz Zespół Elektrowni PAK S.A. W 2002 r. udział ww. podmiotów w rynku energii przedstawiał się następująco:

- Grupa BOT – ..... %
- PKE S.A. – ..... %
- PAK S.A. – .....%

W 2002 r. udział Elektrowni „Bełchatów” w mocy osiągalnej KSE (Krajowego Systemu Elektroenergetycznego) wyniósł .... %, Elektrowni „Opole” .... %, a elektrowni Turów ..... %. Należy zauważyć, iż produkcja energii elektrycznej w polskich elektrowniach i elektrociepłowniach może być znacznie wyższa, ponieważ ich moc nie jest w pełni wykorzystana. Nadwyżka mocy utrzymuje się od połowy lat dziewięćdziesiątych. W latach 2000-2002 nadwyżka mocy ponad zapotrzebowanie stanowiła przeszło 30 % mocy osiągalnej. Część tej nadwyżki mocy jest niezbędna dla bezpieczeństwa pracy systemu elektroenergetycznego. Uważa się jednak, że wystarczająca byłaby nadwyżka 5-10 % mocy osiągalnej ponad potrzeby wynikające z niezawodnej pracy tego systemu. Istnienie znacznie większej nadwyżki mocy może wpływać na wzrost konkurencji na rynku i obniżkę cen energii elektrycznej. Nadwyżka mocy umożliwia również szybki wzrost produkcji, w przypadku wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną.

Największym odbiorcą energii elektrycznej od elektrowni uczestniczących w koncentracji (oraz od większości pozostałych elektrowni), są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.. Wynika to z zawartych wcześniej kontraktów długoterminowych, które stanowiły gwarancję spłaty zaciągniętych przez elektrownie i elektrociepłownie kredytów na budowę, modernizację mocy wytwórczych lub budowę instalacji dla ochrony środowiska. Obecnie kontrakty długoterminowe ograniczają w decydującym stopniu ilość energii elektrycznej, która może być przedmiotem obrotu na zasadach rynkowych. Sytuacja ta ulegnie zmianie w przyszłości, w związku z podjęciem przez Rząd decyzji o likwidacji kontraktów długoterminowych.

Znaczenie jednak PSE S.A. w obrocie energią elektryczną sukcesywnie maleje. W latach 2000-2002 udział ilości energii elektrycznej kupowanej przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. od krajowych elektrowni i elektrociepłowni zmniejszył się z ... % do .... %. Jednocześnie wzrosła ilość energii kupowanej na zasadach rynkowych przez spółki dystrybucyjne z .... do .... % oraz przez przedsiębiorstwa obrotu z .... % do .... %. Większe zróżnicowanie sprzedaży wpływa na zwiększenie konkurencji na rynku energii elektrycznej i obniża tempo wzrostu cen.

Ze względu na stabilizację zapotrzebowania na energię elektryczną, nadwyżkę mocy w krajowym systemie oraz stosunkowo małe możliwości wymiany energii z zagranicą, na rynku energii funkcjonują przez dłuższy okres czasu ci sami sprzedawcy. Zmienia się tylko ich struktura własnościowa oraz organizacyjna w wyniku prywatyzacji oraz konsolidacji. Wejście na rynek, poprzez budowę nowych źródeł wytwórczych, występuje obecnie w niewielkim zakresie i ogranicza się do źródeł o małej mocy, gdzie wytwarzanie energii elektrycznej odbywa się w oparciu o gaz lub energię odnawialną.

Wnioskodawca podnosił ponadto, iż rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ jest także rynek paliw dla energetyki, obejmujący takie rodzaje paliw jak:

- węgiel brunatny,
- węgiel kamienny,
- gaz ziemny,
- ciężki olej opałowy.

Organ antymonopolowy uznał jednakże, iż powyższe rodzaje paliw nie stanowią dla siebie substytutu, ze względu na fakt, iż urządzenia produkcyjne (kotły energetyczne) zainstalowane w poszczególnych elektrowniach zostały zaprojektowane i wybudowane do spalania określonego rodzaju paliwa. Ponadto – jak stwierdził nawet wnioskodawca - operacja zmiany paliwa wymagałaby zmian konstrukcyjnych w obrębie urządzeń doprowadzania paliwa i niektórych powierzchni ogrzewalnych. Taka czynność byłaby natomiast zarówno czasochłonna (mogłaby trwać nawet kilka miesięcy), jak i kapitałochłonna.

Organ antymonopolowy uznał również, iż w niniejszej sprawie nie występują powiązania horyzontalne na rynku wydobywania i sprzedaży węgla brunatnego, pomimo, iż dwóch z uczestników koncentracji prowadzi działalność w zakresie wydobywania i sprzedaży tego rodzaju paliwa. Zdaniem organu antymonopolowego, rynki na których prowadzą działalność poszczególne kopalnie (uczestnicy koncentracji), stanowią bowiem odrębne rynki lokalne.

b) Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w **układzie wertykalnym** na dwa lokalne rynki wydobywania i sprzedaży węgla brunatnego w Bełchatowie i Turowie. Uzasadniając powyższe należy wskazać, co następuje.

Węgiel brunatny jest wydobywany w Polsce przez pięć kopalń, z których dwie (KWB „Bełchatów” i KWB „Turów”) biorą udział w opisanym koncentracji. Krajowy węgiel brunatny jest w około 99% kupowany przez trzy duże przedsiębiorstwa

energetyki zawodowej, a transakcje mają praktycznie wyłącznie charakter lokalny, tzn.:

- Elektrownia „Bełchatów” kupuje węgiel od KWB „Bełchatów”,
- Elektrownia Turów kupuje węgiel od KWB „Turów”,
- Zespół Elektrowni PAK S.A. kupuje węgiel od KWB „Adamów” S.A. i KWB „Konin” S.A.

Oprócz czterech wymienionych kopalń, istnieje jeszcze Kopalnia Węgla Brunatnego Sieniawa, znacznie mniejsza od pozostałych, zaopatrująca drobnych odbiorców.

Poza przedsiębiorstwami elektroenergetyki nie ma w Polsce innych odbiorców kupujących znaczne ilości węgla brunatnego. Sprzedaż z kopalń do elektrowni prowadzona jest we wszystkich przypadkach bezpośrednio, bez udziału odrębnych przedsiębiorstw dystrybucyjnych. Przedsiębiorstwa wydobywcze uczestniczące w koncentracji (KWB „Bełchatów” i KWB „Turów”) wydobyły w sumie w 2003 roku ... mln ton węgla brunatnego, w tym sprzedały do elektrowni uczestniczących w koncentracji ... mln ton. W wymiarze jednostek energii, wydobyte sumarycznie w tych przedsiębiorstwach wyniosło .... PJ, a sprzedaż do elektrowni .... PJ. Wartość całkowita sprzedaży węgla przez kopalnie uczestniczące w koncentracji wyniosła .... mld zł, w tym wartość sprzedaży do energetyki zawodowej .... mld zł.

W aspekcie geograficznym należy uznać, iż rynek węgla brunatnego jest rynkiem lokalnym. Brak jest bowiem przesłanek ekonomicznych, aby węgiel brunatny był transportowany na dalsze odległości (węgiel brunatny posiada dużą zawartość wilgoci, powyżej 50 %). Paliwo to z zasady, na całym świecie spalane jest więc w elektrowniach sąsiadujących z miejscem wydobycia, a transport paliwa z kopalń do elektrowni odbywa się systemem taśmociągów.

W przypadku przedmiotowej koncentracji, należy wyróżnić dwa rynki lokalne wydobycia i sprzedaży węgla brunatnego w Bełchatowie i Turowie. Na każdym z tych rynków, poszczególne kopalnie dysponują 100 % udziałem. Praktycznie całość ww. wydobycia sprzedawana jest odpowiednio Elektrowni „Bełchatów” i Elektrowni Turów.

Niezależnie od dokonanej oceny lokalnego aspektu geograficznego rynku właściwego, dla zobrazowania kontekstu przedmiotowej koncentracji, poniżej przedstawiono także dane dotyczące wydobycia i sprzedaży węgla brunatnego w Polsce.

Całkowite krajowe zdolności wydobywcze węgla brunatnego w Polsce wynoszą 73,5 mln ton rocznie i były wykorzystane w 2002 r. w 79 %, a w 2003 r. w 83 %. KWB „Bełchatów” posiada zdolności wydobywcze w wysokości .... mln ton, które w 2003 r. wykorzystywała w ....%. Zdolności wydobywcze KWB „Turów” wynoszą ... mln ton, w 2003 r. wykorzystano je w ... %.

W 2003 roku polskie kopalnie węgla brunatnego wydobyły 60,9 mln ton węgla brunatnego, z czego sprzedały 60,4 mln ton przedsiębiorstwom energetyki zawodowej, a 0,5 mln ton innym nabywcom. W wymiarze jednostek energii, wydobyte wyniosło 523 PJ, a sprzedaż do energetyki 518 PJ. Całkowita wartość sprzedaży węgla przez

kopalnie wyniosła 2,80 mld zł, w tym sprzedaży do energetyki zawodowej 2,77 mld zł.

Wielkość krajowej produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego wyniosła w 2002 roku 48,9 TWh, a w 2003 roku 51,5 TWh.

c) przedmiotowa koncentracja nie wywrze wpływu na żaden rynek *w ujęciu konglomeratowym*, ponieważ brak jest rynków właściwych, na których uczestnicy koncentracji posiadaliby większy niż 40 % udział i jednocześnie nie występowałyby powiązania natury horyzontalnej lub wertykalnej.

Ocena skutków koncentracji.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona.

Analiza skutków niniejszej koncentracji nie wykazała istotnych zagrożeń dla rynku, wskutek przejęcia przez BOT Górnictwo i Energetyka S.A. kontroli nad Elektrownią „Bełchatów” S.A., Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownią „Opole” S.A., Elektrownią Turów S.A. oraz Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A.

Organ antymonopolowy, uznając za zasadne wyrażenie zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, wziął pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- pomimo, że niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na rynek energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych niezbędnych dla prawidłowego działania systemu elektroenergetycznego, to jednak udział osiągnięty przez uczestników koncentracji na tym rynku, tj. około... %, odbiega od udziału, z którym ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej,
- uczestnicy koncentracji, pomimo posiadania największego udziału w rynku energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych, będą się spotykać z konkurencją, głównie ze strony elektrowni i elektrociepłowni zawodowych. Najwięksi z konkurentów uczestników koncentracji to: Południowy Koncern Energetyczny S.A. – dysponujący ... % udziałem rynkowym oraz Zespół Elektrowni PAK S.A. dysponujący udziałem .... %,
- pomimo, iż niniejsza koncentracja wywiera wpływ na dwa lokalne rynki węgla brunatnego (w Bełchatowie i w Turowie), to jednak należy uznać, iż nie wpłynie na relacje, jakie już obecnie istnieją pomiędzy Elektrownią „Bełchatów” S.A., a zaopatrującą ją w węgiel brunatny Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. oraz pomiędzy Elektrownią Turów S.A., a zaopatrującą ją w węgiel brunatny Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A. Specyfika węgla brunatnego nie pozwala na jego transport do miejsc oddalonych od kopalń. W efekcie powyższego, ... mln ton węgla brunatnego (z ..... mln ton węgla wydobytego), kopalnie uczestniczące w koncentracji sprzedały do elektrowni uczestniczących w

koncentracji. Koncentracja nie spowoduje zmian w tym zakresie i nie wpłynie na ograniczenie dostaw węgla brunatnego dla innych odbiorców. Dostawy takie praktycznie bowiem nie istnieją.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej. Postępowanie w sprawie wykazało, że przejęcie przez BOT Górnictwo i Energetyka S.A kontroli nad Elektrownią „Bełchatów” S.A., Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownią „Opole” S.A., Elektrownią Turów S.A. oraz Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A., nie przyczyni się do powstania pozycji dominującej na rynkach właściwych dla niniejszej koncentracji, a także nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na tych rynkach.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
p.o. Zastępcy Dyrektora
Departamentu Ochrony Konkurencji
Marcin Kolasiński*

Otrzymują:

Jerzy Baehr, Rafał Przysański, Aleksander Stawicki
Pełnomocnicy BOT GiE S.A. w organizacji
Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Ul. Paderewskiego 8
61-770 Poznań